

Den amerikanska idrottshistorien såväl som den samtida idrottsvärlden i USA inrymmer ett synnerligen komplicerat förhållande till svarta, eller afroamerikaner. Det har inte varit möjligt att fullt ut utrota rasismen i amerikansk idrott, inte ens idag. Det finns följaktligen en lång rad böcker som avhandlar ämnet rasism och idrott i USA; inte minst **Peter Dahlén** och **Jesper Fundberg** har i dessa spalter recenserat böcker som på olika sätt tar upp frågan, eller på annat sätt lyfter fram problematiken. Jesper Fundberg är nu åter aktuell med en recension av en bok på detta tema, *In the Game: Race, Identity and Sports in the Twentieth Century*, en antologi sammanställd av Amy Bass, historiker vid College of New Rochelle, USA, och författare till *Not the Triumph but the Struggle: The 1968 Olympics and the Making of the Black Athlete* (2002). Lite spretig, mycket amerikansk, lite väl individuellt orienterad, inte helt övertygande, men med enstaka guldkorn, blir recensentens samlade omdöme.

Ras och rasism i amerikansk idrott

Jesper Fundberg

Etnologiska institutionen, Stockholms universitet

Amy Bass (red)

In the Game: Race, Identity, and Sports in the Twentieth Century

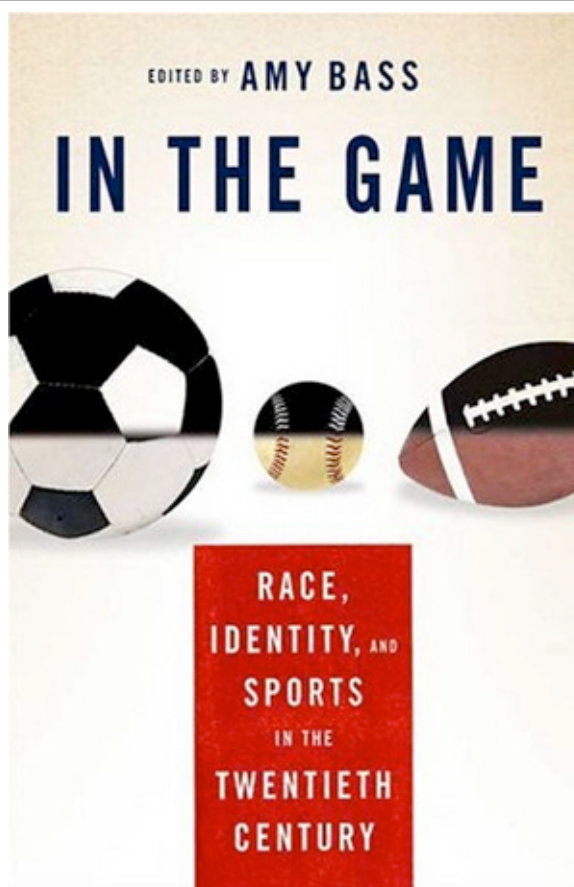
288 sidor, inb.

Basingstoke: Palgrave Macmillan 2005
ISBN 1-4039-6570-6

I inledningskapitlet till boken *In the Game* redovisar redaktören ett för henne pinsamt faktum, att favoritlaget i baseball, Boston Red Sox, historiskt sett var det lag som visat upp mest motstånd mot integration i basebolligan. Den envisa studenten på hennes lektioner plågade henne med frågan: Hur kan hon, som undervisar kring mångfald, förespråkar etnisk jämlikhet hålla på ett lag som visar upp en så odemokratisk historia? Den som är intresserad av svaret får läsa resten av Amy Bass inledning. Övriga kapitel är en brokig samling av olika idrotter och en geografisk spridning över hela den amerikanska kontinenten, från nord till syd.

C.L.R. James skriver om cricket och beskriver och analyserar sporten som en modell för andra sociala former. Han formulerar en klok tes: Vad vet de om cricket som bara känner till cricket? Med andra ord gäller det att ha distans till idrotten för att kunna förstå dess fulla innebörd, eller åtminstone andra aspekter och nya perspektiv.

Matthew Frye Jacobson använder baseball för att förstå hur ras fungerar som både social och kulturell konstruktion, och framförallt vilka konsekvenser detta får. Han använder, precis som i de flesta artiklarna, det enskilda ödet (här Dick "Richie" Allen) som exempel och illustration. Liksom James blir Jacobsons slutsats att det som pågår inom idrotten mycket lite har att göra med idrott.

Boxaren Joe Louis är fokus i Theresa Runstedtlers artikel. Louis var, och kanske fortfarande är, en ikon för sport och ras, inte minst då han kom att kallas "Race Man". Runstedtler undersöker de publika reaktionerna kring Louis' uppgång och fall, i alltifrån bluestexter till serieteckningar. Det är intressant att följa hur Louis tillskrivs en mängd olika identiteter och representationer under sin karriär: panafricanism, afro-american, det demokratiska USA, svart underklass.

Grant Farred skriver om fotboll i Argentina. Här är det idrottsmännens erkännande i och identifikation med nationen som synas. Åter är det det individuella ödet, Juan Sebastian Veron, som tjänar exempel. Argentina är till skillnad från grannlandet och den andra stora fotbollsnationen i Sydamerika, Brasilien, en nation som förnekar svartas närvaro inom fotbollen. Den nationella argentinska identiteten hämtar hela tiden näring från ett europeiskt arv, vilket omöjliggör svart identifikation, menar Farred.

En intressant text om cricket i Västindien är skriven av ett par vars två olika uppväxter och erfarenheter används för att analysera idrotten. Jen Scanlon kommer från New York och Michael Arthur är uppvuxen på Barbados. Cricket är kanske den sport som mest förknippats med postkolonial kamp och verktyg för frigörelse. Deras olika texter är intressanta att följa och hur de sedan vävs samman blir som en symbol för hur det koloniala och postkoloniala perspektiven påverkar och vävs in i varandra.

Alla som intresserat sig för amerikansk idrott känner till de maskotar som finns som symboler för olika lag. En särskild grupp av dessa maskotar, "Indian" analyseras av Tony Clark. Att det handlar om rasism är bara en utgångspunkt, Clark går vidare och visar vilka berättelser som maskotarna skapar.

De tre avslutande kapelen handlar i tur och ordning om amerikansk fotboll och svart maskulinitet (Joel Dinnerstein), OS i Mexico City 1968 och politiska-rasmässiga konflikter (Eric Zolov) samt basket och återigen svart maskulinitet (Tracie Church Guzzo).

Som redan nämnts är ett genomgående tema individen, för att genom olika individuella levnads- och idrottsöden komma åt större frågor och konflikter som når långt utanför de enskilda människorna; politik, massmedia, ras- och klasskonflikter. Det är en stark dominans av manliga exempel i artiklarna. Några fall analyseras också maskulinitet, men det hade varit intressant med några kommentarer kring genus, ras och sport i inledningskapitlet: Vilket roll har maskulinitet för förståelsen av ras? Hur präglar maskulinitet rasdiskussioner? Som vanligt, tyvärr, präglas ett stort antal texter av idrottslig name-dropping. Kan man inte sin baseball, basketboll eller amerikanska fotbollshistoria med lagnamn och betydelsefulla spelarnamn så kan texterna bitvis vara besvärliga. Dessutom saknar jag ett mer samlat grepp, i början eller kanske allra helst i slutet: Vad handlar dessa texter om? Vad finns i möten mellan idrott och ras/ethnicitet? Ett trevligt inslag är att de flesta artiklarna är personligt präglade och uppvisar ett stort engagemang i både idrott och rasfrågor. Men kanske är det också nackdel till slut, svårigheterna att lyfta artiklarna ovan de personliga och individuella.

Jag anar då och då konturerna av en, eller snarare flera, idrotter vars historia och kultur på ett tydligt sätt pekar ut hur makt, konflikter, förhoppningar och förödmjukelser tar sig uttryck och förändras. Men jag blir aldrig riktigt övertygad. Vill jag läsa in för mycket? För lite? Eller hoppas jag på något som inte riktigt är moget att formuleras ännu? Den som vill ha en bred ansats med olika personliga ingångar till ras och all-amerikansk idrott kan läsa In the Game. Förhoppningsvis hittar alla något guldkorn. Mina var om boxaren Joe Louis och fotbollspelare Juan Veron.

© **Jesper Fundberg 2006**

 Köp boken från [Adlibris.se](https://adlibris.se)

 Kjøp boken fra [Akademika.no](https://akademika.no)

 Køb bogen fra [Samfundslitteratur.dk](https://samfundslitteratur.dk)